

Datum
2025-03-12

Diariennr
KST 2024/453

Ert datum
2024-12-12

Ert diariennr
Ju2024/02572

Justitiedepartementet

Betänkandet Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80)

Kammarrätten lämnar följande synpunkter.

Översyn av regelverket om inre utlänningskontroll

I avsnitt 5.6 i betänkandet anges att Polismyndigheten behöver ha en möjlighet att vid inre utlänningskontroll företa husrannsakan i syfte att söka efter pass och andra identitetshandlingar och att den befogenhet till husrannsakan för att söka efter föremål som regleras i 20 § polislagen (1984:387) kan användas. Bestämmelsen om omhändertagande av pass och andra identitetshandlingar i 9 kap. 4 a § utlänningslagen (2005:716) föreslås ändras på så sätt att ledet ”som har påträffats vid kontrollen” utgår från bestämmelsen. I betänkandet sägs att ändringen innebär att det förtydligas att ett beslut om omhändertagande inte förutsätter att handlingarna har påträffats och finns tillgängliga vid tidpunkten för beslutet (s. 311).

Enligt kammarrättens mening innebär den föreslagna ändringen inte ett förtydligande utan en materiell förändring av bestämmelsen. I nuläget får ett beslut om omhändertagande av handlingar enbart fattas i fråga om handlingar som har påträffats vid en kontroll, dvs. handlingar som faktiskt finns. Kammarrätten tolkar förslaget som att tanken är att det ska vara möjligt att fatta ett beslut om omhändertagande av eventuella handlingar för att sedan söka efter sådana handlingar vid en husrannsakan. Domstolen ifrågasätter om det är möjligt att generellt besluta om omhändertagande av handlingar i de fall då det är oklart om några handlingar faktiskt finns eller inte. Kammarrätten anser att förslaget kan leda till att 20 § polislagen kan komma att användas på ett sätt som

Postadress

Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls Torg 5

Telefon

08-561 690 00

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

inte är avsett (jfr s. 310 i betänkandet). Frågan bör övervägas vidare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ytterligare befogenheter för att klarlägga en utlännings identitet

I avsnitt 6.5.1 i betänkandet konstateras att en möjlighet att omhänderta och undersöka elektronisk kommunikationsutrustning skulle kunna öka förutsättningarna för att klarlägga utlänningsens identitet. Det bedöms att en möjlighet att undersöka information i elektronisk utrustning utgör en mycket ingripande åtgärd gentemot den enskilde och att det är svårt att på förhand bedöma effektiviteten i åtgärden. Utredningen bedömer dock att det finns omständigheter som talar för att en undersökning kommer att vara effektiv och att vinsterna med en möjlighet att undersöka information i elektronisk utrustning på ett allmänt plan överväger det intrång i den personliga integriteten som undersökningen innebär för utlännen och andra.

Kammarrätten instämmer i utredningens bedömning att en möjlighet att undersöka information i elektronisk utrustning utgör en mycket ingripande åtgärd och anser att det är av stor vikt att en sådan åtgärd föregås av en noggrann proportionalitetsbedömning.

Innehållet i en omhändertagen elektronisk kommunikationsutrustning eller i ett avläsningsbart kommunikationssystem bedöms – liksom kopior av sådant innehåll – utgöra allmänna handlingar (s. 389 i betänkandet). Uppgifterna i handlingarna bedöms vara sekretessreglerade i 21 kap. 5 § och 37 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Sekretessen enligt nämnda bestämmelser har skaderekvisit, vilket innebär att en prövning av skadan om uppgifterna lämnas ut krävs vid en begäran om utlämnande. Enligt kammarrättens mening har uppgifterna ett sådant skyddsvärde att absolut sekretess skulle kunna övervägas.

Provtagning inför verkställighet av avlägsnandebeslut

Utredningen föreslår i avsnitt 12.4.4 i betänkandet, med hänvisning till direktiven, att sjukdomen covid-19 ska föras in i bilagan till den föreslagna lagen om provtagning för vissa sjukdomar för att kunna verkställa beslut om avvisning, utvisning eller överföring. Som utredningen påpekar är förslaget inte motiverat av ett konkret och aktuellt behov. Covid-19 bör därför inte tas in i bilagan.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättslagmannen Johan Lundmark.
Föredragande har varit tillförordnade kammarrättsassessorn Lovisa Rune.

Johan Lundmark

/Lovisa Rune

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Göteborg

Förvaltningsrätten i Luleå

Förvaltningsrätten i Malmö

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DÅ

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå